

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Ludicrum magnetis. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

trahere, quia ferrum occultè hæret, quod prius combi-
berat. Summa est, dissimilia puncta, substantiarum si-
militudine, paribusq; desiderijs coeunt simul & vniun-
tur, similia vero dissimili contrarietate inimicitias for-
tuntur: id est, boreus austrinum quærit, austrinus bo-
reum, sic boreus & austrinus boreum & austrinum re-
spuunt. Id tamen admonendam duximus, quod quum
lapides ad experimentum cōuocamus, non vterq; ma-
gnus, aut ingens sit, qui suo pondere præpediti sua mu-
nia exerceri nequeant, sed sit alter magnus, minimus
alter, vel vtriq; parui, vt mutuo respui, & allici possint.
Periculum facile erit, si filo appensi, vel nauiculis impo-
siti, vel si æquilibrio penduli accommodentur.

Ludicrum magnetis. CAP. IX.

NON omitteremus tamen ludicrum magnetis, quo
sepe amicos exhilarauimus, vt ijs consulamus, qui
scrupulosius in peruestigandis singulorum rationibus
versantur, quomodo breui tēporis intercapedine duo
harenarum genera remista, & in cumulum cōgesta, al-
terum ab altero separerur, quod si qui astantes fuerint,
qui huius causæ aucupium potiri nequeant, impossibile
erit, quin admirentur. Ludicrum tale erit. Teratur ma-
gnes in minutissimā harenam, eiq; albam, vel alio dis-
crimine notabilem aliam adiungemus, permiscean-
tur, & in cumulum redigantur: nam ad motu magnetis,
vel nudo, vel linteis obuoluto (vt eius dignotio astates
fugiat) illico magnetina harena, veluti foedere quodā
coniuncta, in capillos conferta currit, & lapidi tenaciter
hærebit, quam decutiendo in aliam partem repones,
denuo accedes, & quæ remansit, curret, vsq; donec to-
tam separabis. Nec parum ingeret admirationis, quum
magnetis contactus miscellæ accedit, coherentium ha-
renarum diuortia fieri. Sed quo facilius magnetem te-
ras: ita facito. Indito in ferream pilam magnetem, su-
pra stragula, vel aliud molle imposito, nam duris icti-
bus cedens, illico friatur, sin aliter & pile fundum, & pi-
stilli leuorem offendes & lancinabis. Hoc etiam euenit
in harena quadam, quæ nobis ex Prochyte aduehitur ex
ferrea

ferrea minera: nam colorem, & ferri nitore refert, nam ex magnetis approximatione, cito ab alia non sine adstantium admiratione separatur. Experimentū fortasse fuerit, quod ab antiquis memoriae proditum est, magnetem ferrum, harenam, oleum, & omne trahere.

Majori magnetis lapidi maiorem vim inesse.

CAP. X.

Nec ignorandum est profecto, magnetem, qui magnitudine præcellit, virtutis effluuium eminus iaculare, vibrareq; oppositum magnetem maiori violentia allicere, atque rapere: idque in eodem lapidis genere. Videlicet si libralis ponderis magnes erit, & è longinquo visus alter magnes protinus transilit, occurritque trahenti, nos eius medietatem adimentes, languet vis, atq; veluti expirans torpet, & ablatae partis proportionem adimitur vigor. Si quis rei minus fidem præstabit, accersetur lapis ad experimentum: nam abstracta parte, abstrahitur & vigor, si abstractam partem adiunxerit, confirmantur vires, vegetioresq; fiunt, redeuntq; ad pristinum vigorem, ut occurrenti magneti è longinquo transiliat, ut protinus illum amplectatur. Quod argumentum nobis confirmat maiori lapidi maiorem inesse vim in eadem lapidis specie, nam varios magnetinos lapides, ex diuersis orbis partibus adlatos, varijs pollere virtutibus conspeximus. Magnetem Romæ vncialis ponderis vidimus, qui binas ferri vncias trahebat, & tractum adeo tenaciter amplexabatur, ut vix abstrahi posset. Vidimus & alios quadraginta librarum, adeo effectæ virtutis, ut vix vncialem mouerent. Sed quò possimus curiosos pleniore beneficio demereri, in sequentibus modum docebimus, quo vis lapidis ad trutinam expendi possit, & æqua lance librari.

Quod lapidum vis in alium emanet, ut catena interdum lapidum pendula videatur. CAP. XI.

ALIA enim dote lapis idem apud nos cõmendandus venit: nam quum alium lapidem apprehenderit, non solum eum pertinaciter amplectitur, sed in eius corpus suarum virium effluuiū eructat, expuitq;